NN 47/2022 (20.4.2022.), Pravilnik o aerodromima

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

591

Na temelju članka 142. točka 8. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK O AERODROMIMA

DIO PRVI
TEMELJNE ODREDBE

GLAVA I.
OPĆENITO

Područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se minimalni tehnički i drugi zahtjevi koji se primjenjuju:

a) tijekom projektiranja, izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i označavanja aerodroma, gradnje i postavljanja prepreka na području aerodroma,

b) za aerodromske operativne službe, opremu i instalacije, i

c) za određivanje površine ograničenja prepreka aerodroma.

(2) Minimalni tehnički i drugi standardi iz ovoga Pravilnika temelje se na standardima i preporučenim praksama iz Aneksa 14 Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu od 7. prosinca 1944. (u daljnjem tekstu Čikaška konvencija), te priručnika iz područja aerodroma Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (International Civil Aviation Organization – ICAO).

(3) Odredbe članaka 11. do 24. ovoga Pravilnika primjenjuju se samo na aerodrome na zemlji.

(4) Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve aerodrome za koje nije izdan certifikat aerodroma sukladno Uredbi Komisije (EU) 139/2014 o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s aerodromima (SL L 44, 14. 2. 2014.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena, i pripadajućim dokumentima Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA).

Pojmovi, kratice i simboli

Članak 2.

(1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. aerodrom (aerodrome): određeno područje (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) na zemlji ili na vodi, nepokretnoj strukturi uz obalu ili plutajućoj strukturi, namijenjeno u cijelosti ili djelomično za kretanje, slijetanje, uzlijetanje i boravak zrakoplova,

2. aerodromski svjetlosni far (aerodrome *beacon):* svjetlosni far namijenjen uočavanju lokacije aerodroma iz zraka,

3. autonomni sustav za upozorenje o upadu na USS (Autonomous *runway incursion warning system (ARIWS)):* autonomni sustav za detekciju potencijalnog upada ili zauzetosti aktivne uzletno-sletne staze i direktno upozorenje letačkoj posadi ili operatoru vozila.

4. baza kartografskih podataka o aerodromu (aerodrome *mapping database* – AMDB): zbirka kartografskih podataka o aerodromu organiziranih u strukturirani skup podataka,

5. bljeskalica *(capacitor discharge light):* žarulja punjena plinom u kojoj se putem električnog pražnjenja visokog napona proizvodi vrlo kratak bljesak visokog intenziteta,

6. certificirani aerodrom *(certified aerodrome):* aerodrom čijem operatoru je izdan certifikat,

7. certifikat: svako odobrenje, licencija, svjedodžba ili drugi dokument koji se izdaje kao rezultat certifikacije,

8. certifikacija (certification): svaki oblik priznavanja sukladnosti proizvoda, dijela ili uređaja, organizacije ili osobe s primjenjivim zahtjevima te izdavanje odgovarajućeg certifikata kojim se potvrđuje takva sukladnost,

9. čistina **(clearway):** određena pravokutna površina na kopnu ili vodenoj površini, koja se pruža neposredno iza uzletno-sletne staze, a iznad koje zrakoplov može obaviti dio svog početnog uspona do određene visine,

10. deklinacija postaje (station *declination):* razlika između nultog radiala VOR-a i geografskog sjevera, određenog u trenutku kalibriranja postaje VOR-a,

11. deskriptori površine uzletno-sletne staze (runway *surface condition descriptors):* jedna od sljedećih tvari na površini uzletno-sletne staze:

– zbijeni snijeg – snijeg koji je zbijen u čvrstu masu takvu da gume aviona, pri radnim tlakovima i opterećenjima, voze po njezinoj površini a da je pri tome više ne zbijaju u znatnoj mjeri niti stvaraju kolotečine,

– suhi snijeg – snijeg od kojeg se ne može lako napraviti gruda,

– mraz – kristali leda koji se stvaraju na površini, a potječu od vlage u zraku čija je temperatura jednaka točki smrzavanja ili niža; razlika između mraza i leda je u tome što se kristali mraza formiraju neovisno jedan o drugome i stoga imaju strukturu koja je više u obliku granula,

– led – smrznuta voda ili zbijeni snijeg koji se pretvorio u led u hladnim i suhim uvjetima,

– bljuzgavica – snijeg koji je toliko zasićen vodom da se voda cijedi ako ga se uzme u ruku, ili će prskati uokolo ako se na njega snažnije zakorači,

– stajaća voda – voda dubine veće od 3 mm (uključujući i tekuću vodu),

– mokri led – led na čijoj je površini voda ili led koji se topi

– mokri snijeg – snijeg koji sadržava dovoljno vode da je moguće napraviti dobro zbijenu, čvrstu grudu iz koje se ne cijedi voda.

12. dodatni sustav za zaustavljanje zrakoplova (arresting *system):* sustav projektiran za usporavanje zrakoplova koji se nije zaustavio do kraja uzletno-sletne staze,

13. efektivni intenzitet svjetla bljeskalice *(effective intensity):* efektivni intenzitet svjetla bljeskalice, koji je adekvatan intenzitetu stalnog izvora svjetla iste boje promatranog s iste udaljenosti u istim uvjetima,

14. elipsoidna (geodetska) visina *ellipsoid height (geodetic height):* podrazumijeva visinu s obzirom na referentni elipsoid, a predstavlja duljinu normale elipsoida od točke na fizičkoj površini Zemlje do njenog probodišta kroz plohu elipsoida,

15. geodetski referentni sustav *(geodetic datum):* najmanji broj parametara potrebnih za utvrđivanje lokacije i orijentacije lokalnog referentnog sustava u odnosu na globalni referentni sustav/okvir,

16. geoid *(geoid):* ekvipotencijalna površina u gravitacijskom polju Zemlje koja se poklapa sa srednjom razinom mora (MSL) koja se kontinuirano pruža ispod kontinenata,

17. geoidna undulacija *(geoid undulation):* pozitivna (iznad) ili negativna (ispod) udaljenost geoida od matematičkog referentnog elipsoida. Prema definiciji elipsoida u Svjetskom geodetskom sustavu – 1984 (WGS-84), razlika između elipsoidne visine i ortometrijske visine predstavlja geoidnu undulaciju,

18. glavna uzletno-sletna staza *(primary runway):* uzletno-sletna staza koja se u pravilu koristi prva, uvijek kada to uvjeti dopuštaju,

19. gregorijanski kalendar *(Gregorian calendar):* kalendar u općoj upotrebi, prvi puta uveden 1582. radi utvrđivanja kalendarske godine koja u odnosu na Julijanski kalendar preciznije aproksimira tropsku godinu. Po Gregorijanskom kalendaru je uvedeno takozvano Sekularno pravilo da su godine djeljive sa 100 (sekularne godine) obične, osim ako su djeljive sa 400, u tom su slučaju prijestupne. To znači da su godine 1700., 1800., 1900., 2100., itd. obične po Gregorijanskom kalendaru,

20. gustoća prometa na aerodromu *(aerodrome traffic density):*

a) mala, u slučaju da broj kretanja u srednje prometnom satu nije veći od 15 po jednoj uzletno-sletnoj stazi ili tipično manje od ukupno 20 kretanja na svim uzletno-sletnim stazama aerodroma,

b) srednja, u slučaju da je broj kretanja u srednje prometnom satu od 16 do 25 po jednoj uzletno-sletnoj stazi ili tipično, između ukupno 20 do 35 kretanja na svim uzletno-sletnim stazama aerodroma ili

c) velika, u slučaju da je broj kretanja u srednje prometnom satu unutar raspona od 26 ili više po jednoj uzletno-sletnoj stazi, ili tipično više od ukupno 35 kretanja na svim uzletno-sletnim stazama aerodroma.

Broj kretanja u srednje prometnom satu je aritmetička sredina broja kretanja tijekom godine dnevnog najprometnijeg sata. Jedno kretanje kao pojam sadrži ili jedno slijetanje ili jedno uzlijetanje,

21. helidrom (heliport): određena površina na tlu ili objektu namijenjena u potpunosti ili djelomično za dolazak, odlazak i površinsko kretanje helikoptera,

22. identifikacijski znak aerodroma *(aerodrome identification sign):* oznaka na aerodromu postavljena kao pomoć u identifikaciji aerodroma iz zraka,

23. instrumentalna uzletno-sletna staza *(instrument runway):* jedan od sljedećih tipova uzletno-sletnih staza namijenjenih operacijama zrakoplova utemeljenim na instrumentalnom prilazu:

a) uzletno-sletna staza za neprecizno prilaženje (non-precision *approach runway):* uzletno-sletna staza opremljena vizualnim i nevizualnim sredstvima namijenjena za operacije slijetanja nakon (završene) operacije instrumentalnog prilaženja tipa A pri vidljivosti ne manjoj od 1000 m,

b) uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije I (precision *approach runway, category I):* uzletno-sletna staza opremljena vizualnim i nevizualnim sredstvima namijenjena za operacije slijetanja nakon (završene) operacije instrumentalnog prilaženja tipa B s visinom odluke ne manjom od 60 m (200 stopa) i pri horizontalnoj vidljivosti ne manjom od 800 m ili vidljivim područjem (po dužini) uzletno-sletne staze (RVR) dužim od 550 m,

c) uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije II (precision *approach runway, category II):* uzletno-sletna staza opremljena vizualnim i nevizualnim sredstvima namijenjena za operacije slijetanja nakon (završene) operacije instrumentalnog prilaženja tipa B s visinom odluke od 60 m (200 stopa) do 30 m (100 stopa) i vidljivim područjem (po dužini) uzletno-sletne staze (RVR) dužim od 300 m,

d) uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije III (precision *approach runway, category III):* uzletno-sletna staza opremljena vizualnim i nevizualnim sredstvima namijenjena za operacije slijetanja nakon (završene) operacije instrumentalnog prilaženja tipa B s visinom odluke nižom od 30 m (100 stopa) ili bez visine odluke, i s vidljivim područjem uzletno-sletne staze (RVR) manjim od 300 m ili bez ograničenja vidljivog područja uzletno-sletne staze (RVR),

24. integritet (cjelovitost) podataka (data *integrity, assurance level):* stupanj sigurnosti da zrakoplovni podatak ili njegova vrijednost nisu izgubljeni ili izmijenjeni od datuma nastanka podatka ili njegove ovlaštene izmjene,

25. izvanredno održavanje: radovi kojima se operativna površina, objekti, instalacije, uređaji, oprema ili sredstava vraćaju u uporabljivo stanje nakon nekog izvanrednog događaja ili nepropisnog održavanja,

26. izvješće o stanju USS *(Runway condition report (RCR)):* sveobuhvatno standardizirano izvješće o stanju površine uzletno-sletne staze i posljedičnom učinku na performanse aviona u slijetanju i polijetanju, opisano oznakom stanja uzletno-sletne staze,

27. kalendar (calendar): diskretni vremenski referentni sustav koji služi kao osnova za definiranje vremenskog položaja s vremenskom jedinicom jednog dana (ISO 19108),

28. kartografski podaci o aerodromu (aerodrome *mapping data – AMD):* informacije koje prikazuju standardizirane elemente aerodroma na određenom području, uključujući geoprostorne podatke i metapodatke, a prikupljene u svrhu njihovog objavljivanja u Zborniku zrakoplovnih informacija (u daljnjem tekstu: AIP) ili VFR priručniku.

29. kategorizacija s obzirom na integritet zrakoplovnog podatka (integrity *classification aeronautical data):* podjela zrakoplovnih podataka s obzirom na procijenjeni rizik uzrokovan primjenom necjelovitih ili netočnih (zrakoplovnih) podataka:

a) rutinski (zrakoplovni) podaci: veoma mala mogućnost od nesreće zrakoplova ako se operacije letenja i slijetanja nastave unatoč necjelovitosti ili netočnosti ovih zrakoplovnih podataka,

b) bitni (zrakoplovni) podaci: moguća je nesreća zrakoplova ako se operacije letenja i slijetanja nastave unatoč necjelovitosti ili netočnosti ovih zrakoplovnih podataka ili

c) kritični (zrakoplovni) podaci: vrlo je velika mogućnost od nesreće zrakoplova ako se operacije letenja i slijetanja nastave unatoč necjelovitosti ili netočnosti ovih zrakoplovnih podataka,

30. klasifikacijski broj kolničke konstrukcije *(pavement classification number – PCN):* broj koji izražava nosivost kolničke konstrukcije za neograničeni broj operacija,

31. klasifikacijski broj zrakoplova *(aircraft classification number – ACN):* broj koji izražava relativni utjecaj zrakoplova na kolničku konstrukciju za specifičnu standardnu kategoriju posteljice,

32. kôd stanja USS *(Runway condition code (RWYCC)):* broj koji opisuje stanje površine USS i koji se koristi u *Izvješću o stanju USS (RCR),*

33. koeficijent upotrebljivosti *(usability factor):* postotak vremena za koje korištenje uzletno-sletne staze ili sustava uzletno-sletnih staza nije ograničen zbog bočne komponente vjetra,

34. kolnička konstrukcija: sustav koji se sastoji od međusobno povezanih slojeva: pokrovnog, veznog i nosivog sloja. Svrha joj je da preuzima opterećenja od prometa i da ih prenosi i smanjuje do veličine naprezanja koja posteljica može preuzeti. Na taj način osigurava mehaničku otpornost i stabilnost građevine. Kolnička konstrukcija može biti savitljiva (asfaltna) ili kruta (betonska),

35. kritična točka (hot *spot):* određena točka ili površina na aerodromu na kojoj je obvezan povećani oprez pilota ili vozača zbog procijenjenog rizika od kolizije ili neovlaštenog ulaska na uzletno-sletnu stazu,

36. križanje staza za vožnju *(taxiway intersection):* križanje dviju ili više staza za vožnju,

37. kvaliteta podataka *(data quality):* stupanj ili razina pouzdanosti da dostavljeni/pruženi podaci ispunjavaju zahtjeve korisnika glede točnosti, razlučivosti, integriteta (ili ekvivalentne razine osiguranja), sljedivosti, pravovremenosti, potpunosti i formata,

38. lampa: rasvjetno tijelo u kompletu sa žaruljom,

39. lomljivi objekt *(frangible object):* objekt male mase oblikovan tako da se pod pritiskom lomi, deformira ili ruši kako bi predstavljao najmanju opasnost za zrakoplov,

40. lomljivost (frangibility): svojstvo objekta da zadrži strukturni integritet i krutost do zadanog maksimalnog opterećenja, ali u slučaju kada je podvrgnut opterećenju većem od zadanog ili udaru zrakoplova, lomi se, deformira ili se ruši na način da predstavlja najmanju moguću opasnost za zrakoplov,

41. manevarska površina *(manoeuvring area):* dio aerodroma na zemlji ili vodi (osim stajanke) određen za uzlijetanje, slijetanje ili kretanje zrakoplova,

42. matrica procjene stanja USS (Runway *condition assessment matrix (RCAM)):* matrica koja omogućuje procjenu za dodjelu *kôda stanja uzletno-sletne staze (RWYCC)* s pomoću skupa zapažanja o uvjetima na površini uzletno-sletne staze i izvješća pilota o kočenju,

43. međupozicija za čekanje *(intermediate holding position):* posebno označeno mjesto za kontrolu prometa na operativnoj površini, na kojem se zrakoplov koji taksira i vozila moraju po nalogu aerodromske kontrole zračnog prometa zaustaviti i čekati odobrenje za nastavak kretanja,

44. mjesto za čekanje na servisnoj prometnici *(road-holding position):* posebno označen položaj na servisnoj prometnici na kojem vozila mogu biti zaustavljena da čekaju,

45. načela ljudskih čimbenika *(human factors principles):* načela koja se primjenjuju u zrakoplovnom dizajnu, certificiranju, obuci, operacijama i održavanju u cilju postizanja sigurnog međuodnosa između čovjeka i drugih dijelova sustava, uzimajući u obzir aspekt ljudske izvedbe,

46. nadmorska visina aerodroma (aerodrome *elevation):* nadmorska visina najviše točke površine za slijetanje,

47. neinstrumentalna uzletno-sletna staza *(non-instrument runway):* uzletno-sletna staza namijenjena za operacije zrakoplova utemeljene na postupcima vizualnog prilaženja (VFR) ili za instrumentalno prilaženje zrakoplova do određene točke iza koje zrakoplov nastavlja prilaženje u VFR uvjetima,

48. neovisni paralelni prilazi *(independent parallel approaches):* istovremeni prilazi po virtualnim produljenim osima na paralelne ili približno paralelne instrumentalne sletne staze, gdje nisu propisani radarski uvjeti razdvajanja između zrakoplova,

49. neovisna paralelna uzlijetanja *(independent parallel departures):* istovremena uzlijetanja s paralelnih ili približno paralelnih instrumentalnih uzletnih staza,

50. normalno područje letenja *(normal flight zone; NFZ):* područje izvan zaštićenog područja od laserskog zračenja (LFFZ, LCFZ ili LSFZ), ali koje mora biti zaštićeno od jakog laserskog zračenja koje može uzrokovati biološko oštećenje oka,

51. *notice to airmen* (NOTAM): obavijest koja se distribuira telekomunikacijski i koja sadržava informacije u vezi s uspostavljanjem, stanjem ili promjenom bilo kojeg zrakoplovnog sredstva, usluge, postupka ili opasnosti, o kojima je pravovremeno saznanje bitno za osoblje koje je uključeno u letačke operacije,

52. objavljene duljine *(declared distances):*

a) raspoloživa duljina za zalet *(take-off run available; TORA):* duljina staze objavljena kao raspoloživa i prikladna za zalet zrakoplova kod uzlijetanja,

b) raspoloživa duljina za uzlijetanje *(take-off distance available; TODA):* rapoloživa duljina za zalet zrakoplova s dodatkom čistine, ako ista postoji,

c) raspoloživa duljina za ubrzavanje i zaustavljanje *(accelerate stop distance available; ASDA):* raspoloživa duljina za zalet zajedno s duljinom staze za zaustavljanje, ako ista postoji, i

d) raspoloživa duljina za slijetanje *(landing distance available; LDA):* duljina uzletno-sletne staze koja je iskazana kao raspoloživa i prikladna za kretanje po zemlji zrakoplova u slijetanju,

53. objekt za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja *(de-icing/anti-icing facility):* objekt na kojem se otklanjaju mraz, led ili snijeg sa zrakoplova (odleđivanje) kako bi se osigurale čiste površine i/ili gdje se čiste površine zrakoplova zaštićuju od mraza ili leda, nakupljanja snijega ili bljuzgavice, za određeno vremensko razdoblje (zaštita od zaleđivanja),

54. okretište na stazi *(runway turn pad):* određena površina na aerodromu na zemlji neposredno uz uzletno-sletnu stazu namjenjena okretanju (zrakoplova) za 180°,

55. operativna površina *(movement area):* dio aerodroma određen za uzlijetanje, slijetanje i vožnju zrakoplova, koji se sastoji od manevarske površine i stajanke(i),

56. ortometrijska visina *(orthometric height):* visina točke u odnosu na geoid, određena kao visina od srednje razine mora,

57. osnovna staza uzletno-sletne staze *(runway strip):* definirano područje koje uključuje uzletno-sletnu stazu i stazu za zaustavljanje, ako postoji, i predviđena je za:

a) smanjenje rizika oštećenja zrakoplova u slučaju izlijetanja sa uzletno-sletne staze i

b) zaštitu zrakoplova u letu iznad uzletno-sletne staze i staze za zaustavljanje, ako ista postoji, tijekom operacija slijetanja ili uzlijetanja,

58. osnovna staza staze za vožnju *(taxiway strip):* staza za vožnju i pripadajuća okolna površina, namijenjena zaštiti zrakoplova tijekom taksiranja po toj stazi i smanjenju rizika od oštećenja zrakoplova u slučaju nenamjernog skretanja sa staze za vožnju,

59. ostaci stranog predmeta (Foreign *object debris (FOD)):* neživi predmet na operativnoj površini koji nema operativnu ni zrakoplovnu funkciju, a predstavlja potencijalnu opasnost za operacije zrakoplova,

60. oznaka *(marking):* simbol ili grupa simbola izvedena na operativnoj površini s ciljem jasnog isticanja zrakoplovnih informacija,

61. označivač (marker): oznaka postavljena iznad razine tla u cilju upozorenja na prepreku ili označavanja granice,

62. paralelne ili približno paralelne uzletno-sletne staze *(near parallel runways):* uzletno-sletne staze koje se ne sijeku i čije produžene osi imaju kut konvergencije/divergencije od 15° ili manje,

63. parkirališno mjesto zrakoplova *(aircraft stand):* označena površina na stajanci namijenjena za parkiranje zrakoplova,

64. područje dodira *(touchdown zone):* dio uzletno-sletne staze smješten iza praga, a kojeg zrakoplovi u slijetanju najprije dotaknu,

65. područje letenja slobodno od laserskog zračenja *(laser-beam free flight zone; LFFZ):* zračni prostor u neposrednoj blizini aerodroma gdje je gustoća upadne zrake zračenja ograničena do nivoa koji neće uzrokovati vizualno ometanje pilota,

66. područje letenja s ograničenim laserskim zračenjem *(laser-beam critical flight zone; LCFZ):* zračni prostor u neposrednoj blizini aerodroma, ali iznad LFFZ, gdje je gustoća upadne zrake zračenja ograničena do nivoa kojim se neće zaslijepiti pilota,

67. područje letenja osjetljivo na lasersko zračenje *(laser-beam sensitive flight zone; LSFZ):* zračni prostor izvan i ne nužno blizu LFFZ i LCFZ, gdje je gustoća upadne zrake zračenja ograničena do nivoa kojim se neće prouzročiti zasljepljivanje bljeskom ili efektom refleksije,

68. pokazivač smjera slijetanja *(landing direction indicator):* vizualni pokazivač trenutnog smjera slijetanja i uzlijetanja,

69. pomaknuti prag *(displaced threshold):* prag koji nije na početku uzletno-sletne staze,

70. posebno pripremljena zimska uzletno-sletna staza (specially *prepared winter runway):* uzletno-sletna staza suhog zamrznutog sloja na površini nastalog od zbijenog snijega ili leda ili oboje, posuta pijeskom ili sitnim šljunkom ili mehanički obrađena radi povećanja trenja,

71. pouzdanost sustava osvjetljenja *(lighting system reliability):* vjerojatnost da cjelokupni sustav radi u okviru dopuštenih odstupanja i da je upotrebljiv za operativne svrhe,

72. površine ograničenja prepreka (obstacle *limitation surfaces):* zračni prostor oko aerodroma koji se mora održavati slobodnim od prepreka u svrhu osiguranja sigurnosti zrakoplovnih operacija na tom aerodromu i sprečavanja ograničenja pri uporabi aerodroma,